

ВПЛИВ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПОДІЙ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ 1918 – 1921 років НА ОБҐРУНТУВАННЯ МІЖВОЄННОЇ МЕСІАНСЬКОЇ ВІЗІЇ ГАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСТВА

Розкривається значущість галицьких революційних змагань та їх впливу на обґрунтування месіанської візії міжвоєнного часу. Встановлено, що напередодні вищезазначених подій політичне становище галицьких українців значно погіршилося внаслідок протидії польського політикуму, що у подальшому призвело до активізації міжетнічної ворожнечі. Аналізується роль австрійського чинника у державотворчих процесах галицьких українців. З'ясовано, що революційні події справили позитивний вплив на оформлення месіанської сентенції міжвоєнного часу. Констатується, що найзначнішими подіями стали українсько-польська війна 1918-1919 рр. (хоча галичани й зазнали поразки через об'єктивні причини, ця війна стала каталізатором активізації визвольної боротьби в роки інкорпорації краю Другою Річчю Посполитою) та воз'єднання українських земель 1919 р., яке довершило модерну галицьку візію «українського П'ємонту» та стало одним зі свідчень реальності існування об'єднаної української держави. Констатується, що революційні події значно вплинули на подальший розвиток месіанської сентенції та зумовили трансформацію Галичини у центр збереження українськості та національної ідеї.

Ключові слова: революція, чин, політикум, патент, ЗУНР, війна, акт, визвольна боротьба, месіанська візія.

Постановка проблеми та її актуальність. «Хто такі українці і чого вони хочуть» – так свого часу відомий український історик та державний політичний діяч М.Грушевський сформулював назву своєї праці. Назва ця має свій глибокий історичний зміст, який яскраво характеризує історію Східної Галичини.

Історія «українського П'ємонту» є однією з найважливіших сторінок національної історії, адже саме вона репрезентувала український народ як повноцінну модерну націю з власною політичною платформою; окремою складовою цієї платформи була месіанська візія, яка аргументовано

Лисенко Віталій Сергійович, аспірант, ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет», м. Кривий Ріг.

© Лисенко В. С., 2017

доводила необхідність возз'єднання українського народу на основі єдиного політичного ядра.

У переддень завершення Першої світової війни та в період революційних змагань постала реальна можливість втілення цієї сентенції у життя – однак внаслідок того, що Східна Галичина виявилася центром міжетнічної ворожнечі українського та польського народів, повноцінної її реалізації не відбулося. Та все ж вона мала вагомий успіх, адже 22 січня 1919 р. відбувся історичний момент – возз'єднання українських земель, що засвідчило втілення месіанської візії українських галичан. Хоча галицькі українці і не досягли кінцевої мети, себто створення Української держави, все ж, спираючись на досвід, здобутий в українсько-польській війні 1918-1919 рр. та користуючись фактом об'єднання народу, вони спромоглися у міжвоєнний час створити обґрунтовану месіанську концепцію. Глибоке осмислення вищезгаданих подій є актуальною не тільки у науковотеоретичному, а й у суспільно-політичному сенсі проблемою, що за сучасних реалій набуває надважливого значення з огляду на ті процеси, що відбуваються у нашій державі. В умовах агресії Російської Федерації на Сході України ключовим питанням для нас є вироблення месіанської сентенції, яка розкрила б значущість України на політичній карті світу та привернула б увагу всього міжнародного політикуму до вирішення збройного конфлікту. Однак для того, щоб виробити таку сентенцію, потрібно ґрунтовно дослідити її історичні витоки та події, що вплинули на її формування.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Варто наголосити, що проблема нашого дослідження знайшла своє відображення у працях значного кола науковців, які, висвітлюючи особливості революційних змагань галицьких українців, певним чином визначали їх вплив на месіанську візію міжвоєнного часу.

Першими працями, в яких розкривалася проблема нашого дослідження, стали наукові доробки емігрантських істориків. Серед них – К. Костів [2], І. Лисяк-Рудницький [6],

С. Ріпецький [10], Л. Цегельський [14], С. Шевчук [15]. У своїх дослідженнях ці науковці аналізували значення революційних подій для подальшої активізації національно-визвольного руху, оцінювали роль возз'єднання українських земель 1919 р. в процесі розвитку політичної платформи у міжвоєнний час. Серед вітчизняних дослідників частково це питання розглядав у своєму доробку М. Литвин. Досліджуючи причини поразки революційного чину, він констатує роль цієї політичної платформи як каталізатора активізації визвольної боротьби українців у Другій Речі Посполитій за об'єднання українських земель та творення незалежної держави – що, по суті, і було основою месіанської сентенції [4; 5]. З огляду на вищезазначене можна констатувати, що вивчення проблеми пропонованої статті є актуальним і потребує подальших розвідок, оскільки повноцінне дослідження цього питання на сьогодні відсутнє.

Мета і завдання дослідження. Метою пропонованої статті є дослідження впливу революційних подій у Східній Галичині 1918–1921 рр. на обґрунтування міжвоєнної месіанської візії галицького українства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внаслідок того, що революційні змагання в Галичині розпочалися на рік пізніше, аніж у підросійській Україні, тобто у листопаді 1918 р., коли 1 листопада було розпочато Листопадовий чин, а 13 листопада створено ЗУНР, галицькі українці мали значно радикальніші плани порівняно з політичною програмою Центральної Ради – не проголошення автономії, яку Галичина вже мала відповідно до патентів 1916 та 1918 рр., а проголошення власної незалежності. За твердженням І. Лисяка-Рудницького, цінність галицького зриву 1918-1919 рр. полягає передусім у тому, що Галичина – єдиний в новітній історії приклад українського правопорядку [...] не зважаючи на велику вбогість краю, що так відрізняється від східноукраїнської строкатості [6, с. 211-212]. Ще у 1917 р. Є. Левицький у своїй промові на засіданні австрійського Райхсрату говорив: “Східна Галичина з історичного погляду творить колишнє самостійне

староукраїнське князівство Галицько-Володимирське, яке довгий час було складовою частиною великої київської держави. Теперішня Східна Галичина творить в цілому неподільну спадщину української нації й тому може вона в цілості залежить при Австрії, або так само в цілісності бути влучена в Українську Народну Республіку, що відповідала би найвищому ідеалові української нації" [7, с. 23]. Однак ця позиція суперечила австрійському баченню майбутнього Галичини; у патенті цесаря Франца-Йозефа I від 1916 р. зазначалося: «рівнобіжно з розвитком прав також краєви Галичини надати право самостійного урядовання у своїх краєвих справах аж до повної міри того, що годиться з його приналежністю до цілісності держави і її хосенністю, та дати цим населенню Галичини запоруку його національного й економічного розвитку» [3, с. 24]. Тобто Галичині було надано автономію – однак через відсутність її поділу на дві частини поляки отримали в краї повну політичну свободу, а українці, які домагалися утворення окремої провінції для себе з кінця XIX ст., залишилися без уваги. Це, в свою чергу, посилювало конфронтацію між етносами.

Такий крок австрійської влади пояснювався низкою обставин. По-перше, «польське питання» постало на порядку денному Німеччини та Австро-Угорщини з метою ослаблення російського царату, що і було зроблено відповідно до Акта від 5 листопада 1916 р. на території колишньої підросійської Польщі. Тоді було створено Регентське королівство Польща, яке стало, по суті, маріонетковою державою під протекцією Другого Райху. Автономію ж Галичини було проголошено, власне, для того, щоб продемонструвати піклування цесаря і про своїх польських підданих. З цього випливає формула «divide et impera», якою Франц-Йозеф I послуговувався, вирішуючи національне питання в імперії протягом усього часу свого правління: надання автономії одному етносу нівелювало права і свободи іншого. Це й спричинило активізацію протидії українського етносу, який почувався зрадженим. Цесарська влада ігнорувала національні проблеми підданих, користуючись ними

задля збереження цілісності імперії – і посилюючи цим міжетнічну конфронтацію; зокрема, українці вбачали основним ворогом свого політичного буття не владу, а поляків.

В. Фельдман, оцінюючи цю політику, характерну як для початку ХХ ст., так і для років Першої світової війни, зауважував, що «тактика тогочасного уряду полягала у відшукуванні довголітніх антагонізмів між слов'янськими народами. Для цього австрійська бюрократія з усією силою роздмухувала приспаний, але не згаслий остаточно, польсько-русинський антагонізм, що мав національні і суспільні причини й організовувала русинів проти польської ідеї незалежності» [13, с. 64].

Таким чином, боротьбу за українську автономію в Галичині, яка точилася з 70-х роках ХІХ ст. було практично знівельовано. Тому перед українською елітою постало завдання створення чіткого плану дій, необхідних для захисту від наступу польської еліти та активізації боротьби за власні національні права. Сприятливим для цього чинником постала революція 1917 р. у Російській імперії та прихід до влади Центральної Ради на чолі з галичанином М. Грушевським. Це, в свою чергу, стверджувало життєздатність сентенції «українського П'ємонт», оскільки саме представники галицької національної еліти, які обстоювали цю ідею, розпочали її втілення на теренах підросійської України.

По-друге, польський політикум постійно намагався репрезентувати українців австрійському урядові як зрадників, що у змові з російським царатом допомагали йому захопити край. Звичайно, частково це відповідало істині, адже під час окупації краю у 1914-1915 рр. москвофіли, дійсно, всіляко підтримували окупаційну владу. Однак хоча після повернення австрійського війська цю частину населення було репресовано або страчено, зазначений факт відчутно вплинув на ставлення влади до галицьких українців. У таких умовах перед елітою постало завдання продемонструвати лояльність українців до метрополії, а також довести однозначність свого бачення власного буття виключно в

межах Австро-Угорської імперії. Так, виступаючи у жовтні 1918 р. у австрійському Райхсраті Є. Петрушевич наголошував: «Вже сьогодні, рекламуємо найсвятіше для нас, як для кожного народу: право з'єднання всіх українців і прилучення всіх українських земель до Австро-Угорської монархії» [9, с. 143]. Ця заява цілком відповідала політичній обстановці в імперії, яка знаходилася на межі розпаду: на той момент вже стало очевидно, що війну країни Четвертого Союзу програли, а капітуляція була питанням часу; та все ж у словах політика відчувалася відданість імперії.

Спостерігаємо у словах Є. Петрушевича й репрезентацію української месіанської візії, яка передбачала возз'єднання українських земель; однак присутнє у них й інше сприйняття Галичини: у якості центру українського державотворення (Наддніпрянина розпочала цей процес раніше, тому ця політична прерогатива належала їй). Доказом цього є теза К. Левицького, який принципово відкидав інкорпорацію Галичини до майбутньої Польської держави, оскільки вважав, що метою галицьких українців є возз'єднання з Великою Україною; при цьому він констатував, що шлях українців веде не до Варшави, а до Києва [3, с. 25]. Такої ж позиції дотримувався і посол українців у Райхсраті С. Вітик, який говорив: «Українці вибрали шлях, який веде до з'єднаної України» [1, с. 123]. Такі заяви були вкрай необхідними, оскільки поляки, усвідомивши, що відбувається, почали аргументовано доводити міжнародній спільноті необхідність відродження Речі Посполитої у кордонах 1772 р. – тобто разом з Галичиною. М. Ганкевич з цього приводу писав: «У великій історичній хвилі, де валяться основи старого світу і на його руїнах зростає нове життя вільних самостійних народів, що самі рішають про свою долю і майбутність ... метою всіх українців є з'єднання всіх українських земель в одну державу, що метою наших національних змагань є соборна, вільна Українська держава... Суверенний український народ запевнить на просторах своєї держави повну культурну волю всім національним меншостям і дасть їм державо-правну запоруку повного

розвитку» [7, с. 26]. Тобто національна галицька еліта ставила за мету здобуття соборності українських земель – що, по суті, було й кінцевою метою месіанської сентенції другої половини XIX ст. Вагомим чинником, який посприяв цьому процесу, став патент цісаря Карла I від 16.10.1918 р., в якому зазначалося, що «Австрія має за волею своїх народів статися союзною державою, в якій кожна національність (народ) має право утворити на терені осідку своєї людності свою власну Державну одиницю (Державу) ... ця нова перебудована Держава має забезпечувати кожній поодинокій Національній Державі її самостійність» [15, с. 16]. Отже, оприлюднення цісарського патенту стало останнім кроком до початку революційних змагань в Східній Галичині. С. Шевчук зауважував: «Постанови Маніфесту цісаря створювали для народів Австрії гарні перспективи для їхнього національного й культурного розвою в своїх власних державах [...]». Народи потворили внаслідок цього власні суверенні держави між ними також було населення Галицької Землі» [15, с. 15-16].

Розглядаючи революційні процеси в Галичині 1918 – 1921 рр., необхідно виокремити дві основні події, які помітним чином вплинули на обґрунтування галицької месіанської візії міжвоєнного часу. Першою з цих визначальних подій є українсько-польська війна 1918-1919 рр., каталізатором якої став початок розпаду Австро-Угорщини. Цей процес спонукав українську еліту до термінового початку боротьби за власне політичне майбутнє, однак це суперечило намаганням поляків відродити Річ Посполиту у кордонах 1772 р. Саме через це і вибухнув конфлікт, в якому українці, на жаль, зазнали поразки; однак чи отримали у ньому перемогу поляки? З цього приводу М. Литвин зауважує: «Хоч і війну 1918-1919 рр. українці програли, а чи виграли її поляки? Небажання мільйонів галичан жити в лоні Польської держави підтвердив масовий національний рух у міжвоєнні роки» [5, с. 334]. З цією сентенцією можемо погодитися, адже внаслідок окупації Східної Галичини і без того напружені міжетнічні відносини українців

та поляків загострилися ще більше – що, у свою чергу, призвело до міжетнічного антагонізму, який тривав протягом усього існування Другої Речі Посполитої.

Повертаючись до українсько-польського міжетнічного конфлікту 1918 – 1919 рр., потрібно зазначити, що поразка українців була неминучою від самого початку – адже, поперше, проти 4,5 млн українського населення виступала сорокамільйонна відроджена Річ Посполита, що мала як військову перевагу, так і міжнародну підтримку. М. Омелянович-Павленко, безпосередній учасник тих подій, констатував: «1918 і 1919 роки показали, що мало викликати «революційний дух» – треба ще й знати, як його опанувати та звернути розбуджену енергію у творчий бік» [8, с. 11]. Тобто це стало наслідком того, що галицьке суспільство, на жаль, не було готове до революційних подій (і це не його вина, адже ситуація розгорталася не на користь галичан). Тому, хоча і було вже сформовано теоретичне підґрунтя, і був досвід військових дій, – єдиної консолідованої протидії все ж не вистачало. Та все ж головною причиною поразки у війні стало не це. Важливим фактором, який робив поляків сильнішими, була міжнародна підтримка з боку країн Антанти, особливо Франції, якої галицькі українці не мали. З цього приводу Р. Буель констатував: «Франція підтримувала польські домагання великості, вона хотіла сильної Польщі, що служила б парканом проти Росії, і як стримуючий потенційний засіб для Німеччини, а тому ні про яку окрему Галичину і мова йти не могла» [16, с. 69].

Омельянович-Павленко з цього приводу наголошував: «Париж, що був у той час політичним осередком Антанти не цікавився питанням Східної Галичини. Там кохалися в ідеї Великої Польщі... Українці представлялися ж як «більшевиків другої категорії». Саме там де мав царювати клич Вільсона утворилася дуже тяжка політична атмосфера» [8, с. 26]. Говорячи про «дух Вільсона», автор мав на увазі програму, запропоновану президентом США Вудро Вільсоном з приводу майбутнього народів Австро-Угорщини. С. Ріпецький писав про це наступне: «Ідеї і пляни

президента В. Вільсона свідчили про рішучу постанову здійснити право самовизначення на українських землях, що знаходилися під пануванням Австро-Угорщини» [10, с. 26].

Саме вищезазначені фактори і призвели до того, що український визвольний рух захлинувся, а Галичину було окуповано, а згодом її інкорпоровано Другою Річчю Посполитою. А. Тойнбі в той час побував у Галичині; характеризуючи ці події, він писав: «Такою ж хвилиною до мужовоенної Польщі були приєднані уніатські католики-українці ... як піддана і пригноблена меншина. Ті трагічні насильства в критичні роки ганебно підкопали буття і Східної Європи і Західної цивілізації і породили смертельні озлоблення» [11, с. 562-563]. Тобто йдеться про подальшу конфліктно-конфронтаційну міжетнічну взаємодію, що стала результатом пригноблення одним етносом іншого.

Та все ж ці події позитивно вплинули на розвиток національного руху, його консолідацію та активізацію. Прикладом цього служить демонстраційна присяга львівських українців на чолі з Ю. Романчуком, виголошена 18.03.1923 р. на площі святого Юра, в якій зазначалося: «Ми український народ, клянемося, що ніколи не погодимося на панування Польщі над Нами й кожну нагоду використаємо, щоб ненависне нам ярмо неволі зі себе скинути та злучитися з цілим великим українським народом в одній незалежній, соборній державі» [12, с. 230-231].

Одним із виразників національного руху в той час стала обґрунтована месіанська візія про роль Галичини у національному розвитку українського народу, яка оформилася в теорію. С. Ріпецький, зокрема, писав: «Після мілітарної окупації Галичини український народ вперше домагався повернення своїх прав на самовизначення, стоячи на постулаті власної державности і відшираючи всі зусилля Польщі перемінити військову окупацію в тривалу анексію» [10, с. 21]. Таким чином, якщо порівняти переконання галицької еліти к. XIX ст. і після 1921 р., можна констатувати, що її позиція автономізму змінилася на чітку незалежницьку політичну платформу. Згодом український національний рух у таких умовах, навпаки, вступив у фазу

піднесення; Східна Галичина ж знов стала оплотом українства. Як констатував І. Лисяк-Рудницький, «Галичина була тією частиною України, що посідала найвищу ступінь національної свідомості. Своєю громадянською дисципліною та публічним порядком ця земля дала корисно вирізнялася серед усіх країн...Вартість галицького зриву полягає передусім у тому, що Галичина – єдиний приклад в історії українського державного порядку...тогочасна політична Галичина не маючи провідних особистостей на геніальну міру посідала суцільне середовище... мова йде про ядро: можливість української правової держави, що однозначне бути українству нацією в політичному значенні» [6, с. 211–213]. І це є правомірним – адже незважаючи на жорстку асиміляційну політику Другої Речі Посполитої національна еліта залишалась оплотом національної ідеї і зберігала свою політичну свідомість. Це яскраво видно у порівнянні з тогочасною ситуацією в Радянській Україні, де українська національна еліта планомірно знищувалася.

У таких умовах, отже, відбувся синтез месіанської візії – що призвело до більш радикального її трактування, яке полягало в означенні її як осередку української самобутності та національної ідеї. Таким чином, події 1918–1923 рр. наочно продемонстрували, що сентенція «Галичина – український П`ємонт» не є ефемерною. Це призвело до того, що у міжвоєнний час вона стала каркасом повноцінної месіанської теорії галицького українства.

Другою не менш важливою подією стала подія справді історична, знакова – прийняття Акту злуки між УНР та ЗУНР у 1919 р. Як зауважував Л. Цегельський, «день 22-го січня 1919 року остане приснопам'ятним в історії України. [...] День цей буде, отже, інспірацією українського народу доти, доки він не досягне повного об'єднання у самостійній і соборній Україні. В тому вага цієї події» [14, с. 3]. Тобто українські землі воз'єдналися – що, на нашу думку, стало найголовнішим досягненням національно-демократичної революції, адже здійснилася мрія українського народу, як і воліли представники національної інтелігенції модерної доби. Звісно, в тогочасних умовах Українська держава не мала майбутнього, – та все ж факт воз'єднання дав змогу

візія міжвоєнного часу увібрала в себе всі досягнення попередньої боротьби, сформувавши два основних своїх постулати: а) Галичина є незалежною самостійною державною одиницею; б) об'єднання з Великою Україною є найголовнішим завданням національної еліти Галичини.

1. *Жерноклеєв О., Райківський І.* Лідери західноукраїнської соціал-демократії. Політичні біографії / О. Жерноклеєв, І. Райківський. – Київ: Основні цінності, 2004. – 283 с.

2. *Костів К.* Конституційні акти відновленої Української держави 1917–1919 років і їхня політично-державна якість / К. Костів. – Торонто: Друком Української друкарні, 1964. – 186 с.

3. *Левицький К.* Історія визвольних змагань галицьких українців з часу війни: з ілюстраціями на підставі споминів і документів / К. Левицький. – Львів: [б.в.], 1928. – Часть 1-2. – 500 с.

4. *Литвин М., Науменко К.* Історія ЗУНР / М. Литвин, К. Науменко. – Львів: Олір, 1995. – 362 с.

5. *Литвин М.* Українсько-польська війна. 1918 – 1919 рр. / Микола Литвин. – Львів: Інститут українознавства НАНУ; Інститут Центрально-Східної Європи, 1998. – 469 с

6. *Лисяк-Рудницький І.* Між історією і політикою / І. Лисяк-Рудницький. – Мюнхен: Сучасність, 1973. – 441 с.

7. *Лозинський М.* Українська революція. Галичина в роках 1918–1920: Розвідки і матеріали. / М. Лозинський. – Відень: Український соціологічний інститут, 1922. – Т. V. с. 23

8. *Омельянович-Павленко М.* Українсько-польська війна 1918-1919 / М. Омелянович-Павленко. – Прага: Накладом Меркур-фільму, 1929. – 73с.

9. *Павлишин О.* Євген Петрушевич (1863–1940): Ілюстрований біографічний нарис / О. Павлишин. – Львів: Манускрипт – Львів, 2013. – 400 с.

10. *Ріпецький С.* Українсько-польський процес 1918–1923: перед світовим трибуналом / С. Ріпецький. – Чикаго, Нью-Йорк : Український публіцистично-науковий ін-т, 1963. – 38 с.

11. *Тойнбі А. Дж.* Постигание истории / А. Дж. Тойнби – Москва: Прогресс, 1991. – 736 с.

12. Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відповідальний редактор професор Микола Кугутяк. – Том 1. – Книга 1 (1919 – 1929). – Івано-Франківськ: КІПФ «ЛІК», 2012. – 600 с.

13. *Фельдман В.* Політичні програми й течії в Галичині 1846–1906 (фрагменти) // Ми не є українофілами. Польська політична думка про Україну і українців. Антологія текстів. – Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. – 440 с.

14. *Цегельський Л.* 22 січня 1919 року / Л. Цегельський // *Визвольний шлях.* — Лондон, 1979. — Кн. 1. — С.3.

15. *Шевчук С.* Пора сказати правду про наші визвольні змагання, добитися волі для Галицької землі, 1918–1939 / С. Шевчук. – Торонто : [б.в.], 1965. – 280 с.

16. *Buell R.L.* Poland: key to Europe [Electronic resource] / R.L. Buell. – New York : A.A. Knopf, 1939. – 414 p. – Access mode: <https://archive.org/details/polandkeytoeurop011858mbp>

Надійшла до редколегії 09.07.2017 р.

Рецензент: *В.В. Гулай*, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної інформації, Національний університет «Львівська політехніка».

Lysenko Vitaliy

IMPACT OF 1918-1921 REVOLUTIONARY EVENTS IN EASTERN GALICIA ON THE JUSTIFICATION OF INTERWAR MESSIANIC VISION OF GALICIAN UKRAINIANS

Significance of Galician revolutionary movement and its impact on justification of the messianic vision of the interwar period is revealed. It is established that on the eve of the above-mentioned events political condition of the Galician Ukrainians has deteriorated considerably as a result of the opposition of Polish politicians, which led to further intensification of the interethnic confrontation. Role of the Austrian factor in the state-building processes of Galician Ukrainians is analyzed. It is ascertained that revolutionary events had a positive effect on the design of the interwar messianic maxim. It is stated that Ukrainian-Polish war of 1918-1919 was of the greatest significance: though Galician people suffered defeat due to objective reasons, yet this war led to intensification of liberation struggle during the years of the region's incorporation by the Second Rzeczpospolita. Another event of not less importance was the unification of Ukrainian lands which took place in 1919, and which completed the modern Galician vision of the «Ukrainian Piedmont» as well as became one of the reasons that clearly proved the realness of a united Ukrainian state. It is stated that the impact of revolutionary events significantly influenced further development of the messianic maxim and led to Galicia's transformation into the center of preservation of Ukrainian spirit and national idea.

Keywords: revolution, act, politicians, patent, West Ukrainian People's Republic, war, statement, liberation struggle, messianic vision.